

БІОФІЛЬНИЙ ДИЗАЙН У ЗАКЛАДАХ ГОСТИННОСТІ ЯК СКЛАДОВА СТАЛОГО СЕРЕДОВИЩА

БОЙКО Т.О.

кандидат біологічних наук
доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства
Херсонський державний аграрно-економічний університет
Україна

ГОРБАНЬОВА Ю.С.

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Херсонський державний аграрно-економічний університет
Україна

Біофільний дизайн у сучасних закладах гостинності розглядається як один із перспективних напрямів формування сталого середовища [1]. Його основою є інтеграція природних елементів у внутрішній та зовнішній простір готельно-ресторанних комплексів. Використання рослин, природних матеріалів, природного освітлення та водних елементів сприяє створенню комфортного середовища для гостей і персоналу [2, 3]. У сучасних умовах урбанізації біофільний дизайн набуває особливої актуальності через зростаючий дефіцит контакту людини з природою [4]. Заклади HoReCa дедалі частіше використовують принципи біофілії як інструмент формування екологічно орієнтованого простору.

Важливою складовою біофільного дизайну є забезпечення екосистемних послуг [5]. Зелені насадження сприяють регулюванню мікроклімату, утриманню дощових вод та підтриманню біорізноманіття. Рослини формують локальні мікроекосистеми навіть у щільно забудованому міському середовищі [6,]. Це дозволяє підвищити екологічну цінність території та створити більш стале середовище [7]. Заклади гостинності, які інтегрують природні елементи у свою структуру, стають важливими осередками екологічної стабільності у містах.

Нами проаналізовано два заклади гостинності міста Кропивницький: «ChaCha» та «Arka». Ресторан «ChaCha» характеризується використанням переважно інтер'єрного озеленення вздовж панорамних вікон, що формує візуальний контакт між внутрішнім і зовнішнім середовищем (рис.1А). Основну роль у композиції відіграють ампельні рослини, розташовані на металевих полицях над віконними прорізами. Такий прийом створює ефект «зеленої завіси» та пом'якшує жорстку геометрію інтер'єру.

Важливим елементом біофільного дизайну цього закладу є використання природного освітлення. Великі вікна забезпечують високий рівень інсоляції, що позитивно впливає як на розвиток рослин, так і на

психоемоційний стан відвідувачів. Простір виглядає відкритим та пов'язаним із зовнішнім середовищем.

Рисунок 1. Використання елементів біофільного дизайну в інтер'єрах закладів HoReCa м. Кропивницький: А – Ресторан «ChaCha», Б – Ресторан «Arka».

У композиції переважають рослини з різною морфологією та текстурою листя. Ампельні форми створюють динаміку та вертикальний рух у просторі. Великі акцентні рослини біля вікон формують композиційні доміканти та забезпечують природне зонування простору.

Інтер'єр вирішений у теплій природній кольоровій гамі з використанням дерева, темного металу та керамічних декоративних елементів. Це підсилює відчуття природності та гармонії. Поєднання рослин із натуральними матеріалами є характерною ознакою біофільного дизайну.

Позитивним аспектом є створення м'якого переходу між архітектурою та природою. Рослини не виглядають ізольованими декоративними елементами, а інтегровані у простір як частина загальної концепції.

Водночас озеленення у цьому закладі має переважно декоративний характер. Рослини розташовані локально і не формують цілісної біофільної системи простору. Відсутні вертикальні зелені поверхні, багаторусні композиції або інтегровані природні текстури у більшій частині інтер'єру.

З точки зору біофільного дизайну простір реалізує такі принципи: візуальний контакт із природою, використання живих рослин, природне освітлення, використання природних матеріалів, створення психологічно комфортного середовища.

Такий інтер'єр створює атмосферу затишку, релаксації та камерності, що позитивно впливає на тривалість перебування гостей і загальне сприйняття закладу.

Заклад «Arka» демонструє більш сучасний та комплексний підхід до реалізації принципів біофільного дизайну (рис.1Б). Тут рослини інтегровані у структуру інтер'єру значно активніше та виконують не лише декоративну, а й просторово-композиційну функцію.

Особливу роль відіграє поєднання вертикального озеленення, підвісних рослин та зелених акцентних площин. Рослини інтегровані у металеві конструкції, декоративні перегородки та підвісні елементи, що створює багаторівневу зелену структуру простору.

Інтер'єр вирішений у сучасній стилістиці з використанням контрасту темних поверхонь і насиченого зеленого кольору рослин. Завдяки цьому озеленення стає головним композиційним акцентом простору. Важливим елементом біофільного дизайну є використання модульних зелених конструкцій, які виконують функцію зонування. Рослини візуально пом'якшують геометрію приміщення та створюють більш природне середовище.

У закладі активно використовується принцип біоморфності, тобто поєднання чітких архітектурних форм із природною пластикою рослин. Ампельні види створюють відчуття руху та природної динаміки.

Використання великої кількості рослин формує виражений ефект «занурення у природне середовище». Це є однією з ключових характеристик сучасного біофільного дизайну.

Інтер'єр також демонструє високий рівень маркетингової адаптації біофільного підходу. Простір виглядає фотогенічним і відповідає концепції «instagrammable spaces». Зелені акценти створюють сильний візуальний образ і підсилюють айдентику закладу.

З точки зору психології простору рослини сприяють формуванню більш комфортної атмосфери та зменшують візуальну жорсткість індустриального стилю інтер'єру. Поєднання зелені, текстилю та природних текстур позитивно впливає на емоційний стан гостей.

Ресторан «Arka» реалізує ширший спектр принципів біофільного дизайну: інтеграція природи у просторову структуру, багаторівневе озеленення, вертикальний фітодизайн, використання природних кольорів, створення сенсорного комфорту, формування емоційного досвіду, маркетингова візуальна привабливість.

Обидва заклади демонструють сучасний підхід до використання рослин у сфері гостинності, однак різняться рівнем інтеграції біофільного дизайну. Ресторан «ChaCha» реалізує переважно декоративно-композиційний підхід, де рослини формують затишну атмосферу та забезпечують візуальний контакт із природою. Ресторан «Arka» демонструє більш комплексний біофільний підхід, у якому озеленення є частиною архітектурної та маркетингової концепції простору. Обидва приклади підтверджують, що

інтеграція природних елементів у заклади HoReCa позитивно впливає на емоційне сприйняття середовища, підвищує естетичну привабливість та сприяє формуванню комфортного простору для гостей.

Таким чином, біофільний дизайн у закладах гостинності є важливою складовою формування сталого середовища. Він поєднує екологічні, економічні та маркетингові переваги, забезпечуючи комплексний позитивний вплив на функціонування об'єкта. Інтеграція природних елементів у простір HoReCa дозволяє створювати комфортні, енергоефективні та конкурентоспроможні заклади, які відповідають сучасним вимогам сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Бойко Т.О. Озеленення готельно-ресторанних комплексів як інструмент реалізації принципів сталого розвитку. Таврійський науковий вісник. 2026. № 147. Ч1. 364-373.
2. Лаврись В. Ю., Котовська Ю. С. Озеленення інтер'єру як невід'ємна частина дизайну сучасних готельно-ресторанних комплексів. Таврійський науковий вісник. Вип. 127. 2022. 79–81. <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2022.127.10>
3. Омелянова В.Ю., Котовська Ю.С. Особливості озеленення офісних приміщень. Наукові читання імені В.М. Виноградова: Матеріали II-ої Всеукр. науково-практ. конф. здобувачів вищ. освіти та молодих уч., м. Херсон, 20–21 трав. 2020 р. Херсон, 2020. 32–34.
4. Green Lodging Trends Report <https://surl.li/avqmbv> (дата звернення 20.04.2026)
5. Бойко Т.О., Бойко П.М. Екосистемні послуги зелених насаджень – основа формування екологічної компоненти сталого розвитку урболандшафтів. Таврійський науковий вісник. №145. 2025. 325–331. <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2025.145.1.37>
6. Elshaer I.A., Azazz A.M.S., Fayyad S., Mohammad A.A.A. Quality of Hotel Biophilic Design and Its Impact on Guest Well-Being, Perceived Value, and Patronage Intentions: The Moderating Role of Guest Delight. Tourism and Hospitality. 2025. 6(4). 212. <https://doi.org/10.3390/tourhosp6040212>
7. Мотузна О.Є., Бойко Т.О., Міхнова А.В. Екологічні критерії добору рослин для озеленення зимових садів. VIII Міжнародна науково-практична конференція «Екологічний стан навколишнього середовища та раціональне природокористування в контексті сталого розвитку». 30–31 жовтня 2025 року. 2025. 100–103.